

Genderová mezera v příjmech v době vzdělanostní expanze

Tomáš Doseděl

Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity

Proč ženy berou méně než muži?

Gender Pay Gap – rozdíl mezi průměrnými příjmy mužů a žen

V Česku 23 % (3. nejvyšší v EU), průměr EU 16 %

Mnoho vysvětlení:

- ženy jsou méně vzdělané – VZDĚLÁVACÍ SYSTÉM
- ženy méně pracují – TRH PRÁCE
- ženy méně budují kariéru – VNITŘNÍ ASPIRACE

Vzdělávací systém

Sociálně stratifikační modely:

stupeň vzdělání je silným determinantem
pracovní pozice

Ekonomické teorie (lidský kapitál):

čím vyšší vzdělání, tím vyšší příjem

Expanze terciárního vzdělání

Proběhla mezi lety 2000 a 2014 (po přijetí Boloňské deklaráce)

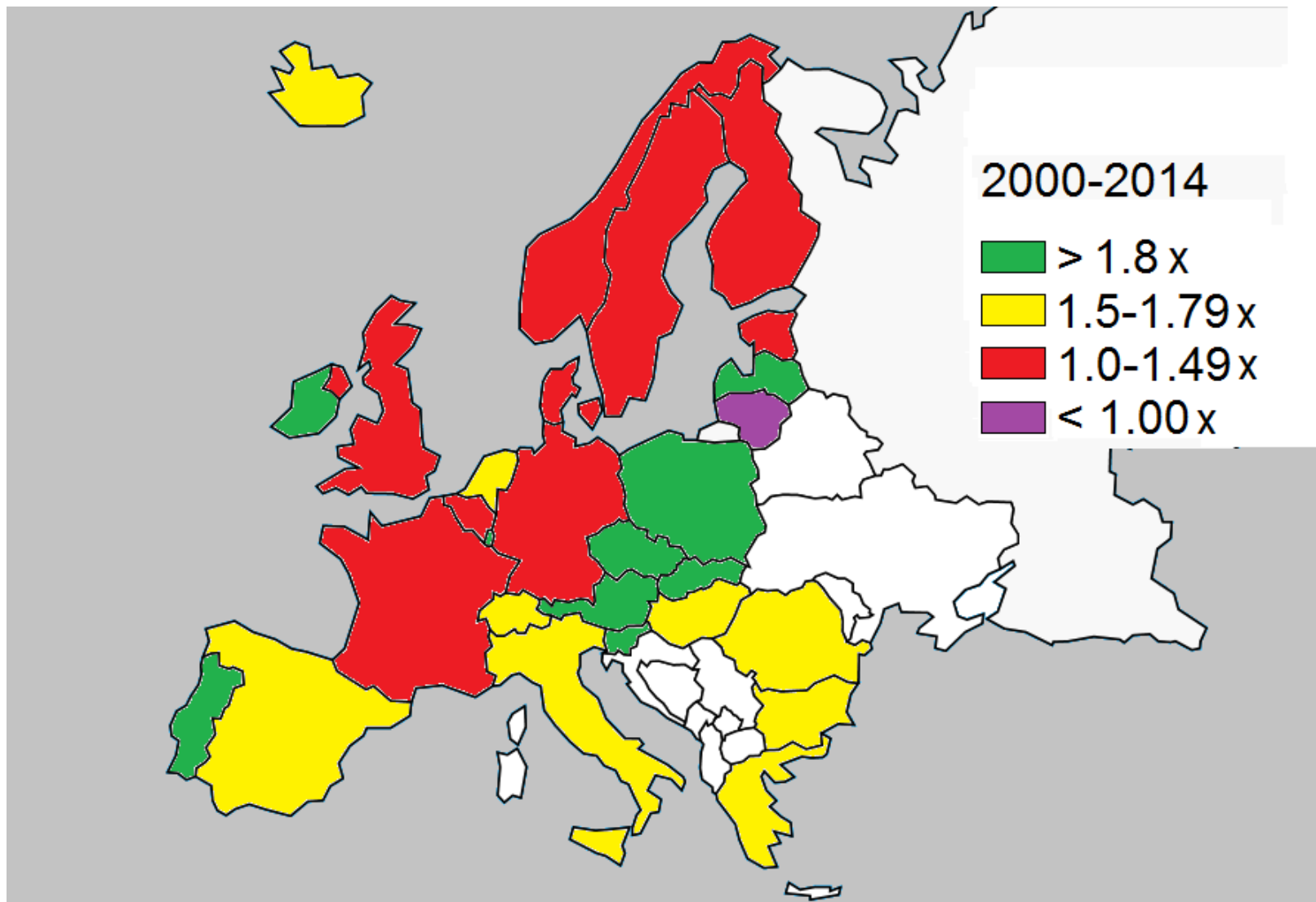
Ve všech zemích EU (kromě Litvy)

Nárůst podílu absolventů VŠ v pracovní síle
(věk 17-67 let)

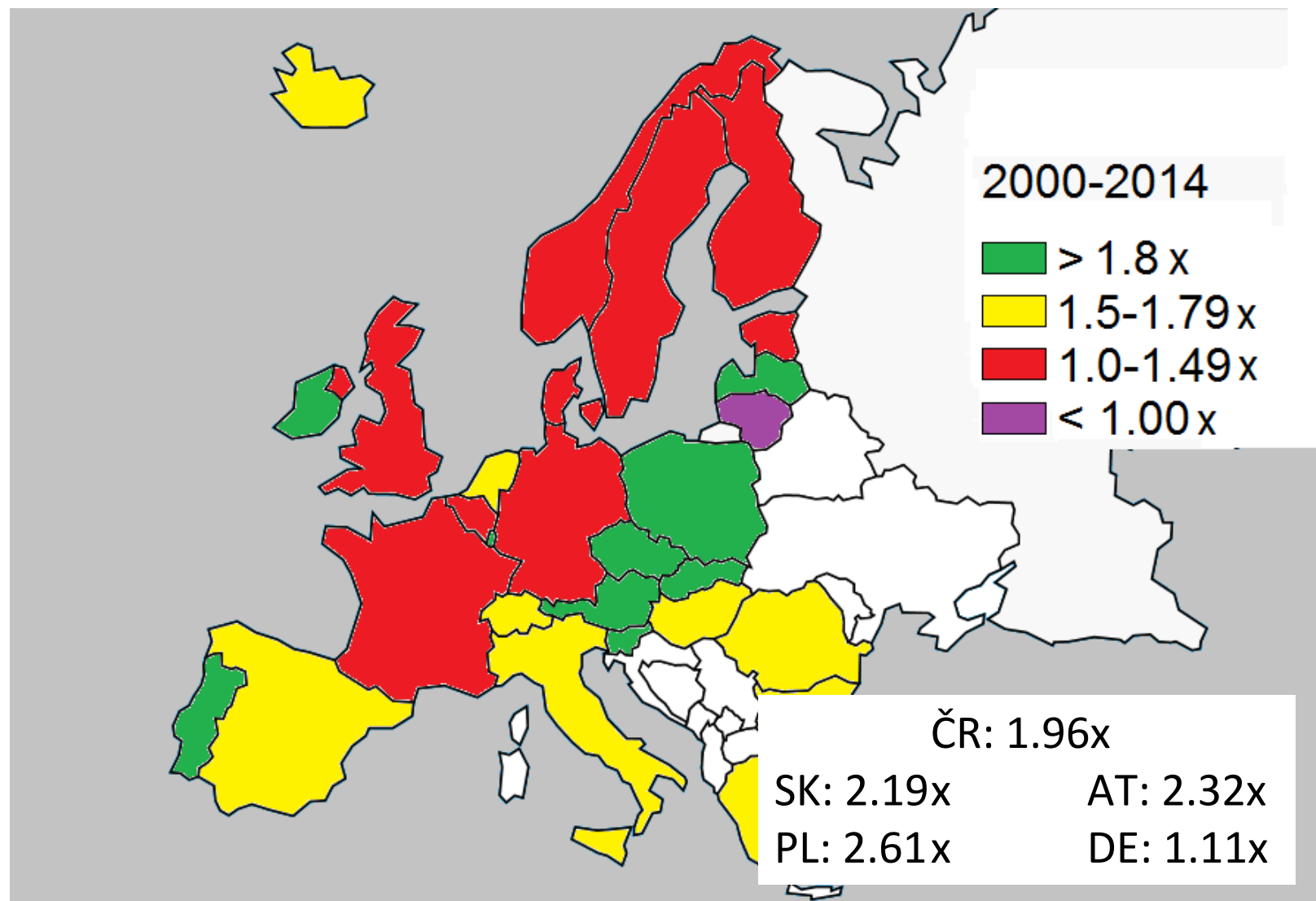
Průměr EU: 1,69x zvýšení

Česko: 1,96x zvýšení, Slovensko: 2,19x zvýšení

Expanze terciárního vzdělání

Expanze terciárního vzdělání

Feminizace terciárního vzdělání

Na vysokých školách začaly masivně studovat ženy

Podíl VŠ žen v pracovní síle (17-67 let) roste

Roste i podíl VŠ vzdělaných mužů

$$\text{Míra feminizace} = \frac{\text{míra růstu podílu VŠ žen}}{\text{míra růstu podílu VŠ}}$$

Feminizace terciárního vzdělání

Na vysokých školách začaly masivně studovat ženy

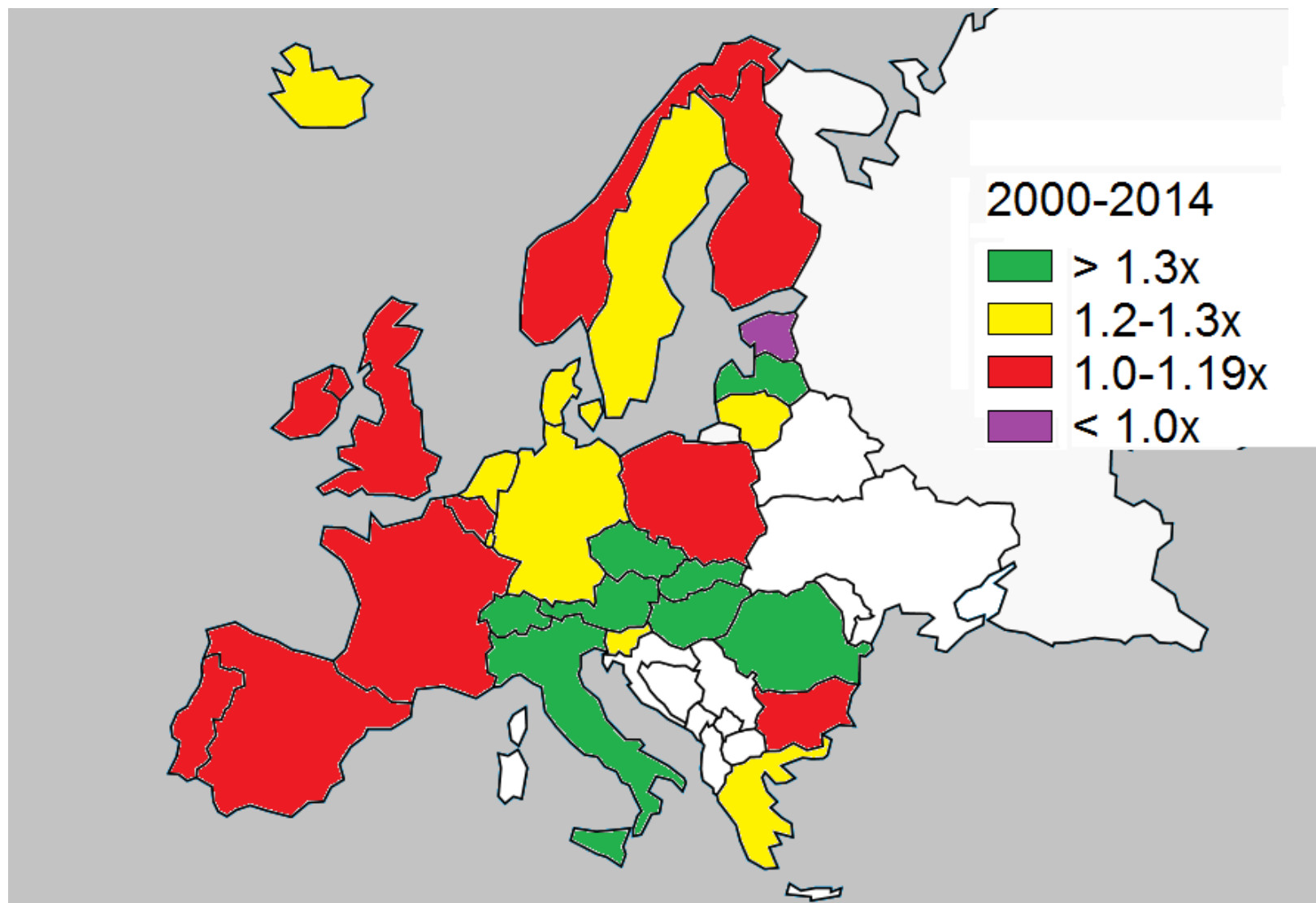
Průměr EU: 1,25x rychlejší růst podílu VŠ žen

Česko: 1,52x rychlejší růst podílu VŠ žen

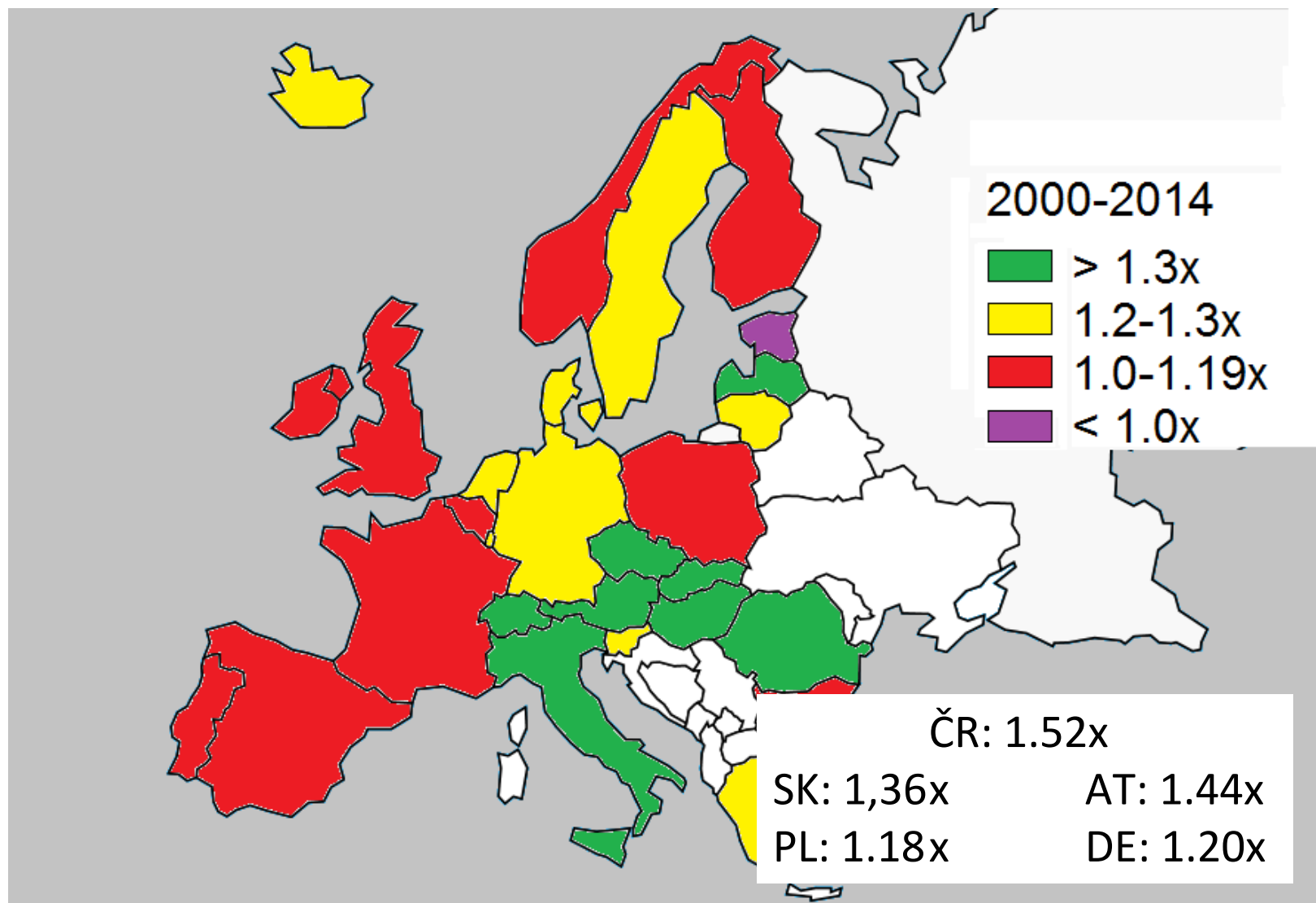
Slovensko: 1,36x rychlejší růst podílu VŠ žen

Ženy benefitují ze vzdělanostní expanze více než muži v celé EU kromě Estonska

Feminizace terciárního vzdělání

Feminizace terciárního vzdělání

Snížení Gender Pay Gap

Podle stratifikačních teorií existuje silná souvislost mezi vzděláním a příjmem

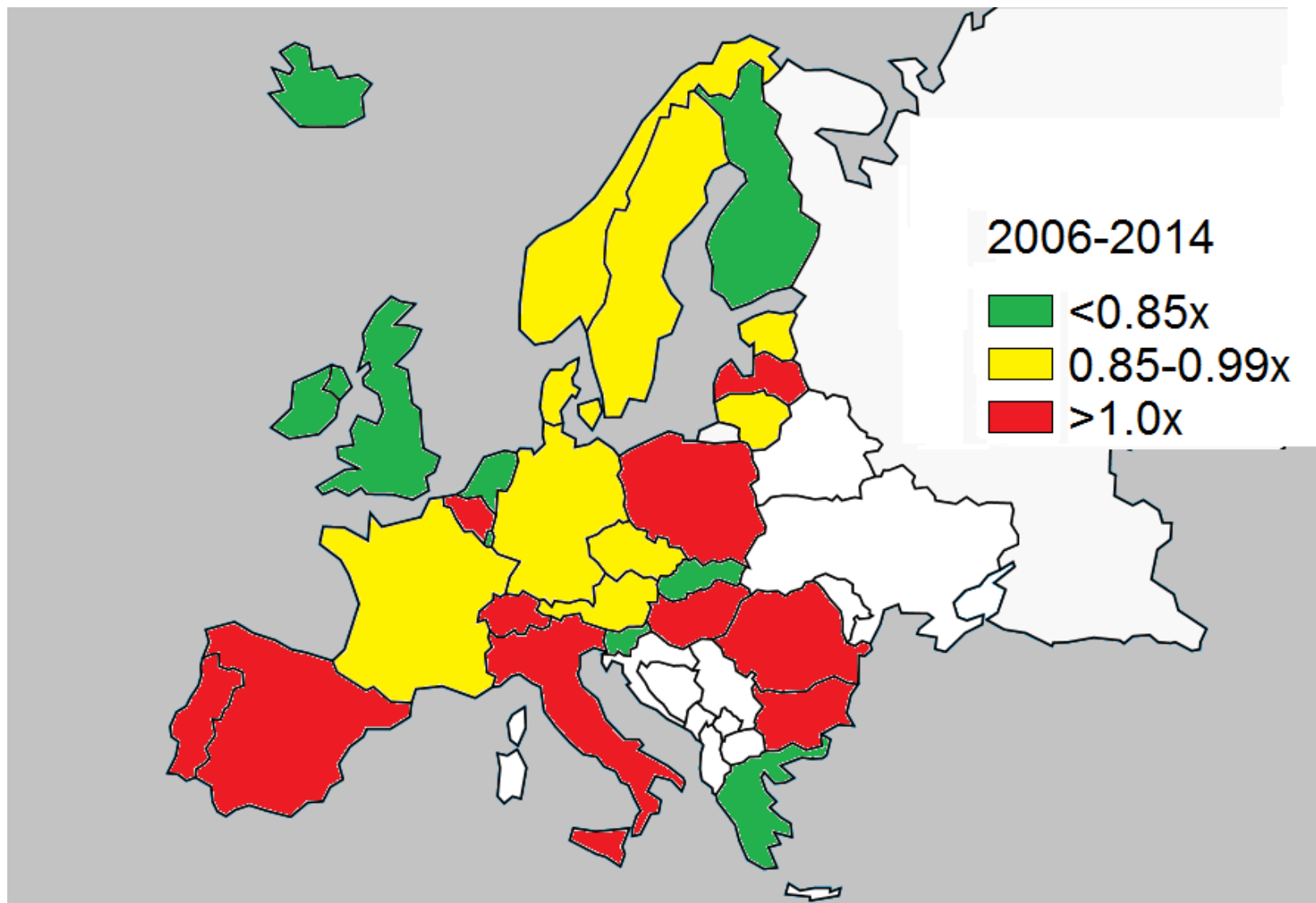
Snížení genderové mezery ve vzdělání by mělo vést ke snížení genderové mezery v příjmech

Průměr EU: pokles GPG na 94.5 %

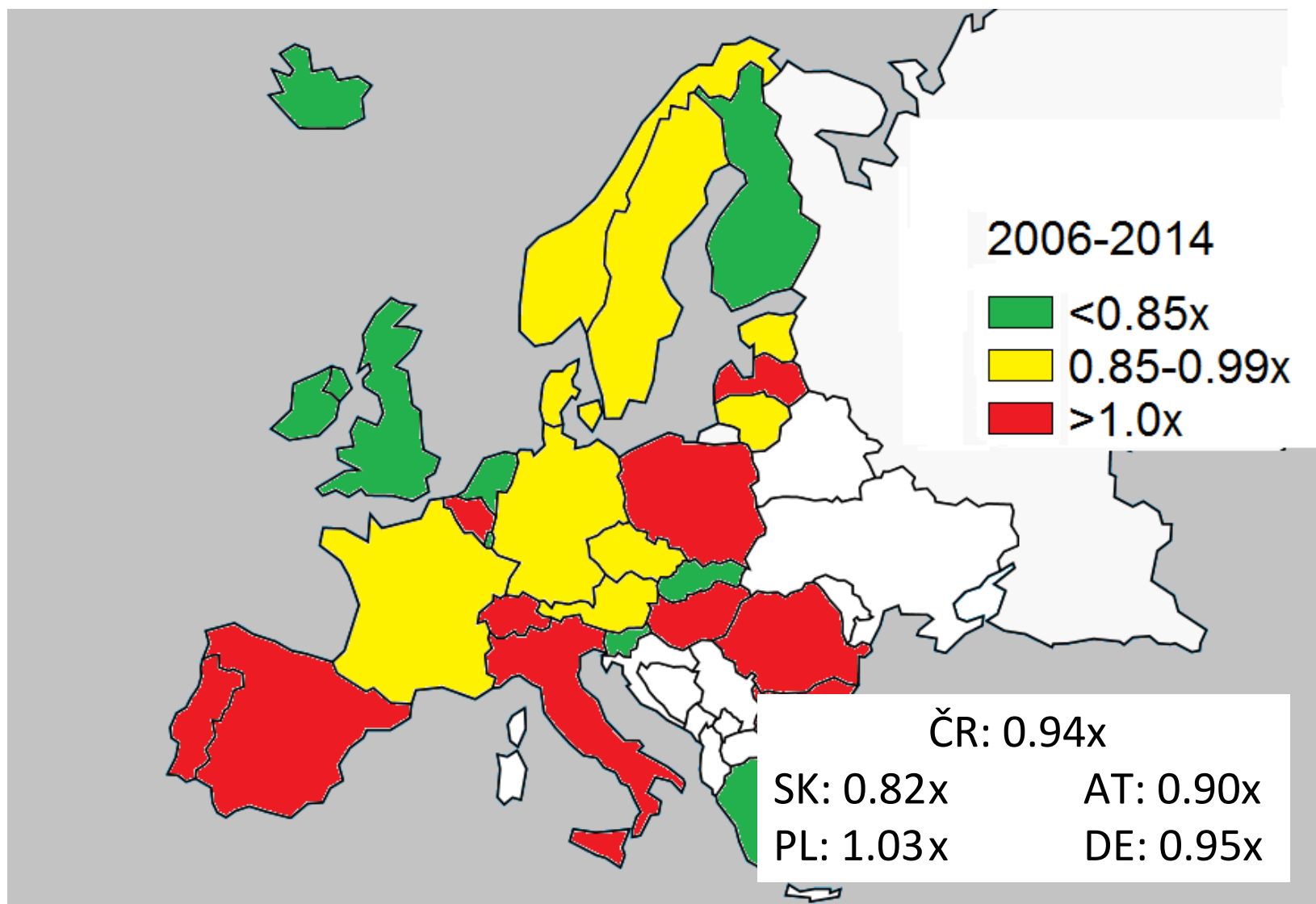
Česko: pokles GPG na 94.4 %

Slovensko: pokles GPG na 81.8 %

Snížení Gender Pay Gap

Snížení Gender Pay Gap

Gender Pay Gap neklesá

I když ženy získávají stejný stupeň vzdělání jako muži, dostávají stále méně peněz

Jedno z vysvětlení: studium méně lukrativních oborů

Výzkumná otázka:

Ovlivňuje studium feminizovaného oboru výši příjmu?

Gender Pay Gap neklesá

Výzkumná otázka:

Ovlivňuje studium feminizovaného oboru výši příjmu?

Míra feminizace oboru: podíl žen mezi absolventy oboru

Výše příjmu: zařazení do národního příjmového decilu

Data: European Union Labour Force Survey 2013

Data, metody

European Union Labour Force Survey 2013

29 zemí, 1 924 028 respondentů

53 % mužů × 47 % žen

Vzdělání: primární 19 %

sekundární 51 %

terciární 30 %

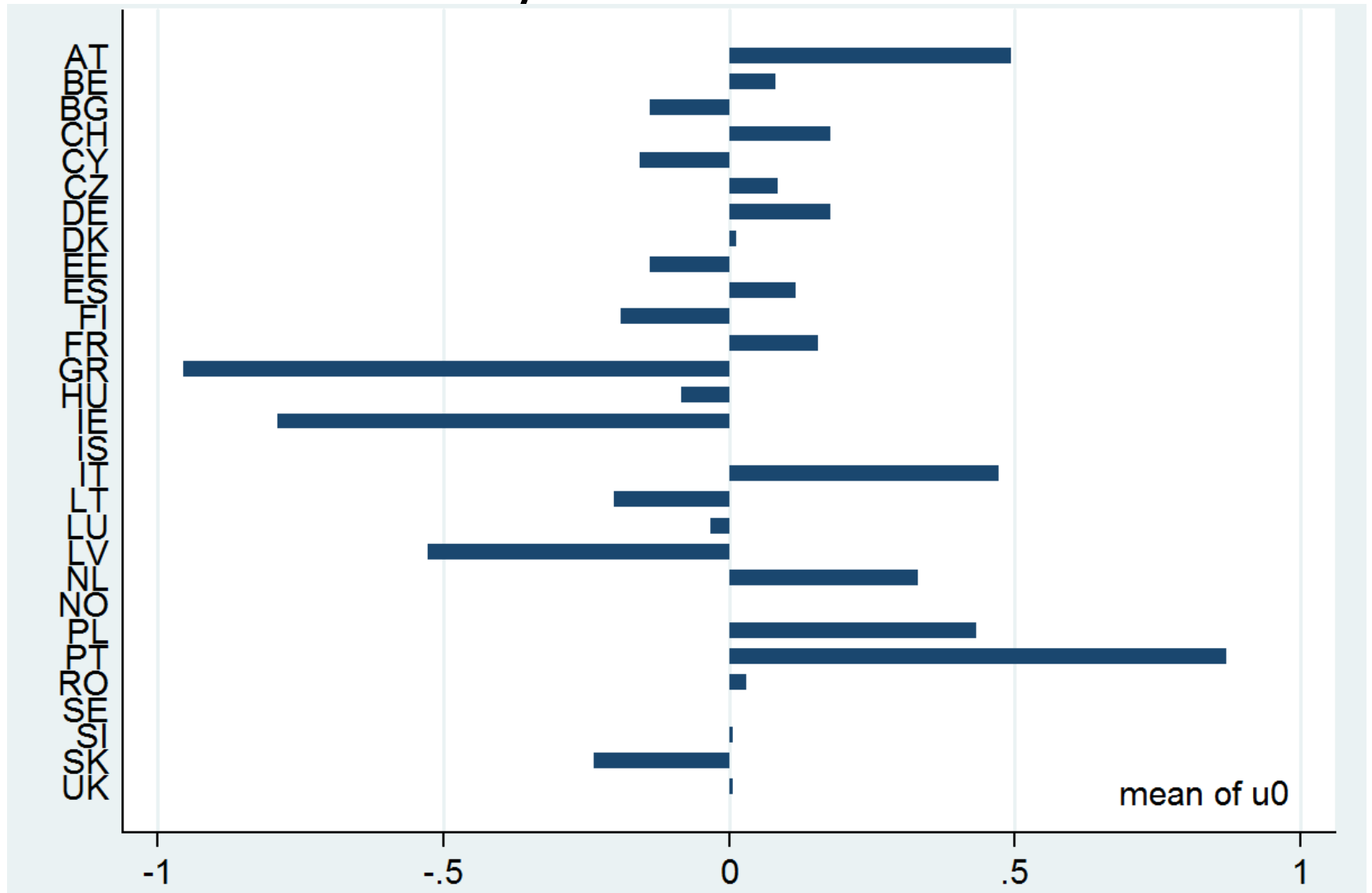
Víceúrovňový model: individua + země

Víceúrovňový model

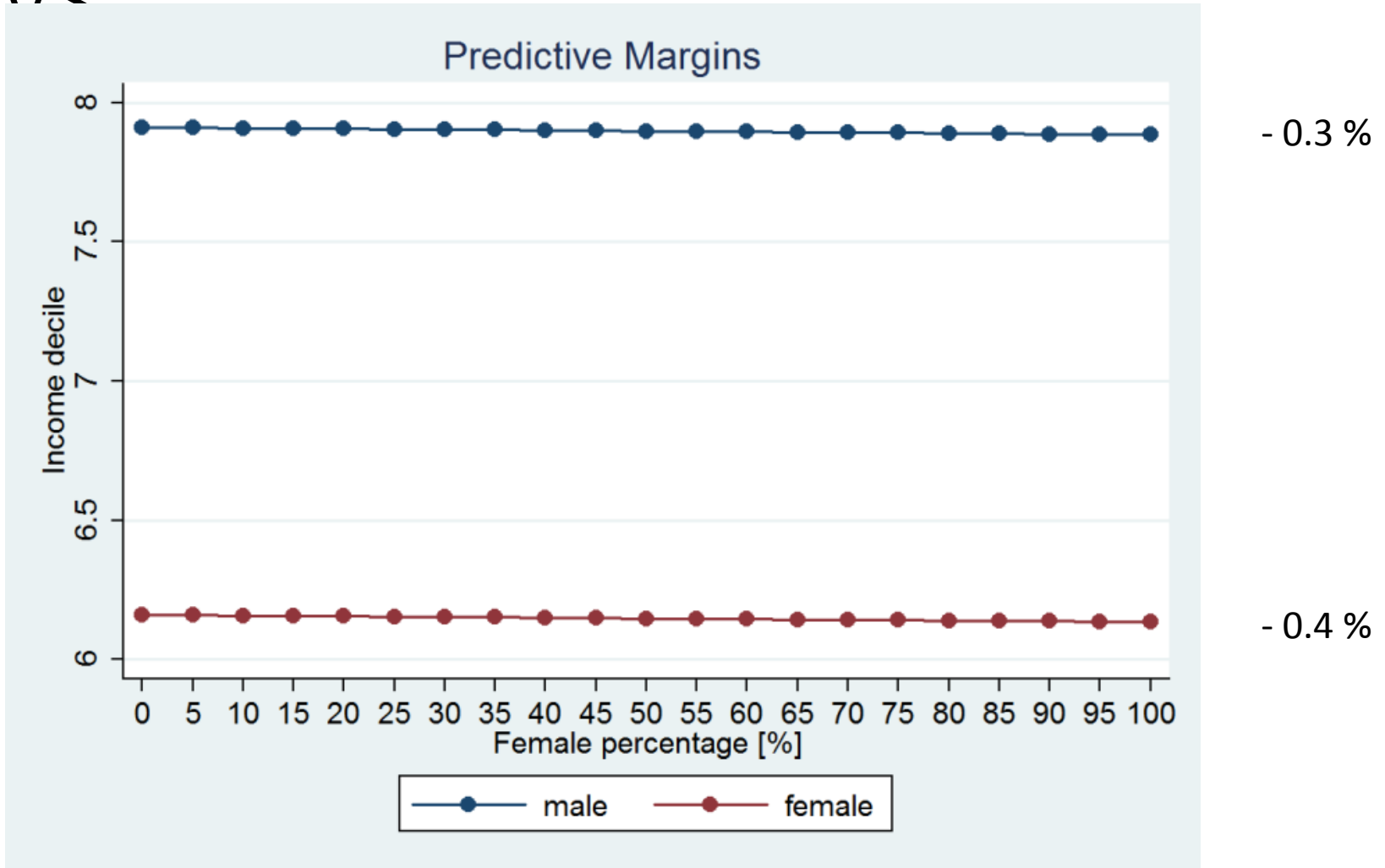
incdecil		Coeff.	P> t
Pohlaví	Muž	Ref.	
	Žena	-1.768	0.000
Věk		.048	0.000
Vzdělání	ZŠ	Ref.	
	SŠ	.466	0.000
	VŠ	2.721	0.000
Feminizace oboru (0 – 100%)		-.017	0.000
Vzdělání * Feminizace	ZŠ	Ref.	
	SŠ	.020	0.000
	VŠ	.017	0.000
Země		.376	ICC: .024
Konstanta		3.187	0.000

N = 280 376 (25 %), Number of groups = 26, Log likelihood = -644 334.59

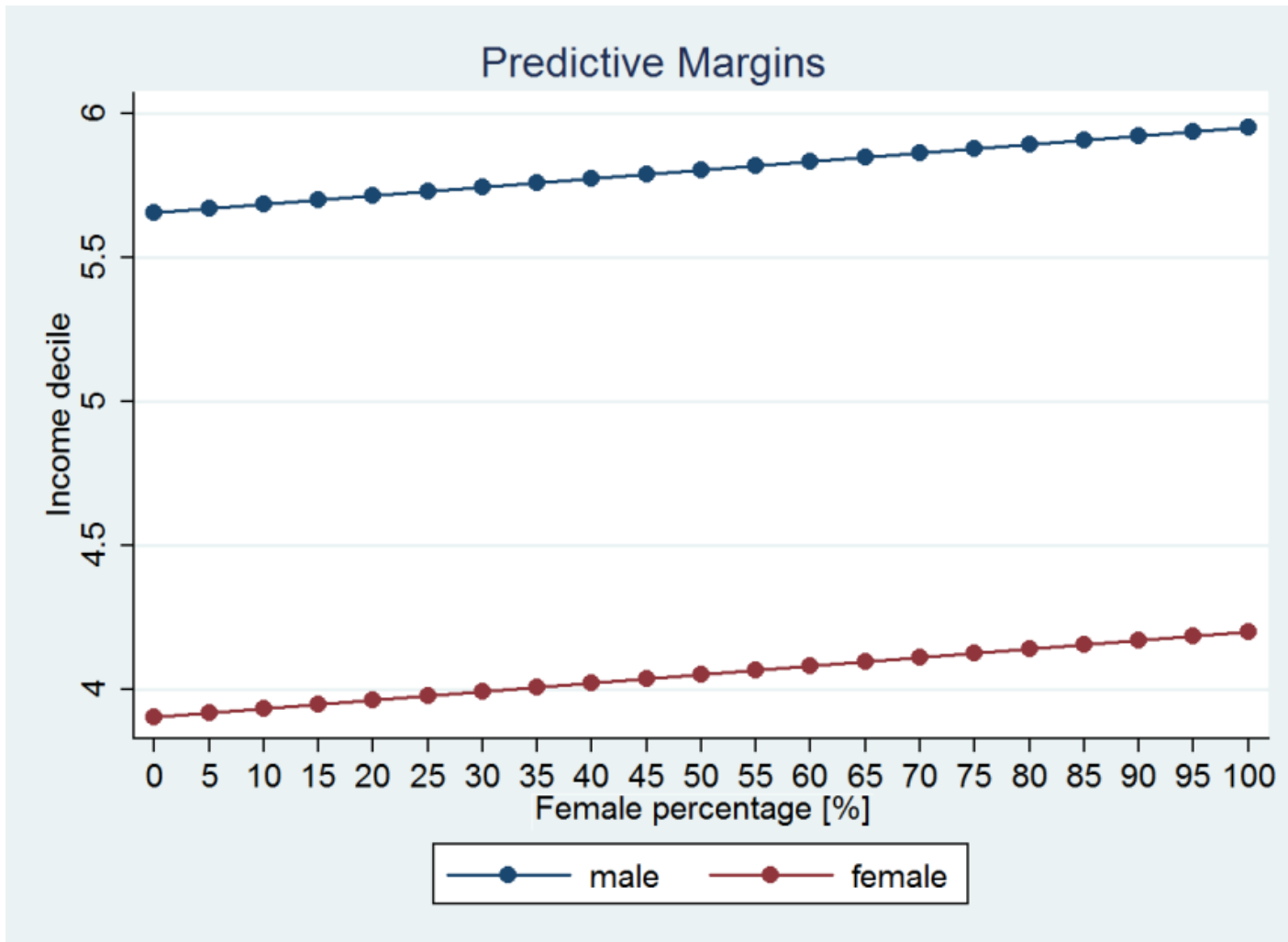
Víceúrovňový model – země

Efekt feminizace oboru studia – VČ

Efekt feminizace oboru studia – SŠ

Závěry

Snížení genderové mezery ve vzdělání NEVEDLO ke
snížení genderové mezery v příjmech

Vysvětlení studiem odlišných – ženských – oborů
ZAMÍTÁME

Na VŠ ani absolvování 100% feminizovaného oboru
nevede k výraznému snížení příjmu (platí pro muže
i pro ženy)

Na SŠ dokonce s růstem podílu žen ve studovaném
oboru roste příjem (platí pro muže i pro ženy)

Závěry

Mnoho vysvětlení:

- ženy jsou méně vzdělané – VZDĚLÁVACÍ SYSTÉM
- ženy méně pracují – TRH PRÁCE
- ženy méně budují kariéru – VNITŘNÍ ASPIRACE

Závěry

Mnoho vysvětlení:

- ~~ženy jsou méně vzdělané – VZDĚLÁVACÍ SYSTÉM~~
- ženy méně pracují – TRH PRÁCE
- ženy méně budují kariéru – VNITŘNÍ ASPIRACE

Děkuji za pozornost

tomas.dosedel@gmail.com